

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Dětský domov, Chomutov, Čelakovského 822

Adresa: Čelakovského 822, 430 01 Chomutov

Identifikátor školského zařízení: 600 028 984

Termín konání inspekce: 6. – 8. říjen 2003

Čj.:	i3-1011/03-5060
Signatura:	oflpx506

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v dětském domově vzhledem k účelu a působnosti školského zařízení
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v dětském domově vzhledem k účelu a působnosti školského zařízení
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v dětském domově vzhledem k účelu a působnosti školského zařízení

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Dětský domov, Chomutov, Čelakovského 822 (dále jen dětský domov) je školským výchovným zařízením. Hlavním účelem, pro který byl dětský domov zřízen, je výchovná, hmotná a sociální péče o mládež, která ze závažných důvodů nemůže být vychovávána ve vlastní rodině, nemůže být osvojena nebo umístěna v jiné formě náhradní rodinné péče.

Podle *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*, organizace sdružuje dětský domov s kapacitou 60 lůžek a školní jídelnu s kapacitou 60 jídel. Odloučené pracoviště školského zařízení je umístěno v objektu na adrese 430 04 Chomutov, Kamenná 5104.

Dětský domov byl zřízen Ústeckým krajem, Velká Hradební 48, 430 02 Ústí nad Labem jako příspěvková organizace.

V době inspekce bylo v dětském domově umístěno 57 dětí ve věku od 3 do 19 let, které byly rozděleny do 5 heterogenních rodinných skupin. Po dobu rekonstrukce (viz dále) je snížen počet rodinných skupin o jednu, děti ze dvou skupin umístěných v budově čp. 823 byly rozděleny do skupin ostatních, nejméně se toto opatření dotklo skupiny s předškolními dětmi a skupiny ve cvičném bytě.

Kapacita dětského domova	60
Evidenční stav ke dni inspekce	57
Počet rodinných skupin	5
Počet dětí fyzicky přítomných na zařízení	47
Počet dětí na útěku	0
Počet dětí s nařízenou ústavní výchovou	44
Počet dětí umístěných na předběžné opatření	12
Počet dětí umístěných po ukončení ústavní výchovy	1

Rodinná skupina	Počet dětí	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Žáci SOU	Žáci SOŠ	Dívky	Sourozenci
1.	12	0	8	4	0	0	8	3x
2.	11	10	1	0	0	0	6	3x
3.	15	0	10	5	0	0	7	3x
4.	12	0	1	7	4	0	6	2x
cvičný byt	7	0	2	2	2	1	4	1 x
Celkem	57	10	22	18	6	1	31	

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	0
Zástupce ředitele	1	1
Vedoucí vychovatel	1	1
Vychovatelé	14	10
Pomocní vychovatelé	8	8
Psycholog, etoped	0	0
Sociální pracovnice	1	1
Ostatní zaměstnanci	10	10
Celkem	36	31

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM K ÚČELU A PŮSOBNOSTI ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Pedagogický kolektiv tvoří 16 vychovatelů, včetně ředitele dětského domova. Z tohoto počtu je 15 vychovatelů odborně a pedagogicky způsobilých a pouze jeden z vychovatelů podmínky kvalifikace nesplňuje.

Dalším zaměstnancem zařízení je sociální pracovnice se stanovenou pracovní náplní. Noční provoz je zajišťován 8 pomocnými vychovateli, a to v době od 19:30 hod. do 7:30 hod. Pracovní náplně obsahují jak časové rozvržení pracovní doby, tak jejich pracovní využití v zájmu provozu.

Dle získaných poznatků se jeví současné složení kolektivu zaměstnanců dětského domova jako stabilní.

Pedagogické porady, metodická sdružení a porady vedoucích pracovníků jsou využívány jako prostředky vedení zaměstnanců. Součástí dokumentace dětského domova je *Plán pedagogických porad pro školní rok 2003/2004* a *Plán porad vedoucích pracovníků*. Naléhavé problémy jsou řešeny formou mimořádných porad. Konkrétní využití těchto prostředků bylo doloženo zápisy.

Péče o vychovatele bez požadované kvalifikace je zaměřena na poznávání provozu jako celku (vychovatel postupně působil ve všech skupinách dětského domova) a vychází z metodické pomoci kvalifikovaného vychovatele s delší praxí. Uvádění začínajícího vychovatele do praxe není plánováno.

Ředitel dětského domova se prostřednictvím pracovních porad zaměřuje i na vedení nepedagogických zaměstnanců. Tyto porady nejsou plánovány, jejich realizace vychází z potřeb provozu a průběh byl doložen zápisy.

Dlouhodobá koncepce rozvoje dětského domova se zabývá plánováním v oblasti lidských zdrojů a záměry jsou v praxi postupně realizovány. V sestavě vychovatelů se zvýšil počet mužů.

Plán kontrolní činnosti zpracovaný pro školní rok 2003/2004 je cíleně zaměřen na chod celého zařízení, jeho jednotlivých součástí. Zápisy v sešitě kontrol a kontrolních listech dokladují plnění kontrolních cílů. Kontrolní činností se zabývá jak vedení dětského domova (ředitel, zástupkyně ředitele, vedoucí vychovatelka), tak i vedoucí pracovníci jednotlivých úseků. Kontrola je zaměřena na pedagogický i nepedagogický personál. Stanovená opatření a sledování jejich plnění se pozitivně odráží ve zlepšování pedagogické i odborné práce (např. kvalita vedené dokumentace).

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno a je systematické, jeho program je součástí *Plánu práce dětského domova* pro školní rok 2003/2004. Využívány jsou především vzdělávací akce organizované MŠMT, které svým zaměřením podporují zlepšování pedagogické práce. Sebevzdělávání pedagogů je zajišťováno odbornou literaturou, která je součástí pedagogické knihovny, a odbornými časopisy i skripty.

Pohospitační rozhovory, porady a metodická sdružení vytvářejí prostor pro hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců. Způsob provedení pozitivně ovlivňuje větší otevřenost zaměstnanců, zlepšování jejich schopnosti diskutovat a sdělit vlastní postoj. Součástí vnitřního platového předpisu jsou kritéria zaměřená na hodnocení zaměstnanců, která jsou zveřejněna.

Organizační struktura dětského domova je stanovena *Organizačním řádem, Vnitřním řádem a Provozním řádem*. Zpracováno je organizační schéma zajištění provozu a poslání i postavení jednotlivých úseků školského zařízení. Způsob organizace je funkční. Práva a povinnosti zaměstnanců jsou zakotveny v *Organizačním řádu* a kompetence jsou konkretizovány příkazem ředitele č. 1/2003.

Vnitřní informační systém využívá běžných forem (osobní kontakt, porady, nástěnky, příkazy a nařízení ředitele) a je funkční.

Personální podmínky mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM K ÚČELU A PŮSOBNOSTI ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ
--

Dětský domov na dané adrese užívá tři objekty (čp. 823, 822 - hlavní budova a 853). Všechny objekty dětského domova budou stavebně upravovány a rekonstruovány, předpokládaný termín zahájení je listopad – prosinec 2003. V současné době je zpracována projektová dokumentace. Vedení dětského domova hledá ve spolupráci se zřizovatelem vhodné alternativy náhradního ubytování dětí a uložení movitého majetku.

U objektu čp. 823 došlo v období červen – srpen 2003 k závažným trhlinám v nosné konstrukci schodiště a konstrukcích bezprostředně na schodiště navazujících. Dle rozhodnutí Městského úřadu Chomutov – stavebního úřadu vyžaduje schodišťová konstrukce takové narušení, že ohrožuje zdraví osob. Objekt byl zajištěn a byl povolen regulovaný vstup do obytných prostor pro účely vystěhování inventáře.

V souvislosti se zabezpečovacími pracemi vydal ředitel dětského domova nařízení, které ukládá určitá opatření k zabezpečení provozu v provizorních podmínkách (přestěhování dětí do budovy 523, snížení počtu rodinných skupin, úprava denního režimu apod.).

Dle zjištění Krajské hygienické stanice se sídlem v Ústí nad Labem, územní pracoviště Chomutov, jsou všechny prostory sloužící pro provoz dětského domova užívány v souladu s právními předpisy, organizace plní povinnosti stanovené příslušnými právními normami k ochraně veřejného zdraví.

Současné prostorové podmínky jsou zcela podřízeny situaci vzniklé vyřazením jedné budovy z provozu a tyto uspořádáním ani velikostí nevyhovují potřebám dětí. Zjištěná situace je provizoriem před plánovanou celkovou rekonstrukcí všech budov školského zařízení. Zařízení nemá tělocvičnu a tento problém je řešen ve spolupráci se zvláštní školou formou písemné smlouvy (zapůjčení tělocvičny, využití keramické pece aj.). Zbudována byla relaxační místnost, která je denně využívána k provozování zájmových činností. Vybavena je novou elektronikou, videotékou, odpočinkovými kouty a relaxačními pomůckami. Součástí rodinných buněk je dětská knihovna. Sociální zázemí určené starším dětem je po rekonstrukci, dětem předškolního věku stávající sociální zázemí nevyhovuje (výška umyvadel, výška a velikost mís WC).

Hospodářská část budovy je umístěna v suterénních prostorách spolu s jídelnou pro starší děti a relaxační místností. Suterén je silně podmáčen. Situace je řešena průběžnou údržbou stěn a častým větráním. Stěny spojovací chodby i chodby budov jsou vhodně využívány jako galerie dětského výtvarného projevu (malby, kresby na stěny).

Část vnitřního vybavení rodinných buněk je opotřebovaná. Vybavení ložnice předškolních dětí palandami, velkým stolem a židlemi neodpovídá věku dětí. Finanční sponzorské dary umožňují postupnou výměnu vnitřního vybavení (např. prostory určené k dennímu pobytu dětí předškolního věku). Rodinné buňky jsou vybaveny základní nabídkou hraček, zaměstnávacích materiálů, stavebnic, společenských her, počítači, elektronikou.

Sportovní vybavení pro rekreační činnosti je umístěno v suterénu budovy, je udržováno v pořádku a je zaměřeno na rozvoj pohybových aktivit (např. brusle, kolečkové brusle, kola, lyže, koloběžky, stany, boby aj.). Nabídka dalšího sportovního nářadí a náčiní je omezená. Provozování pracovních a výtvarných činností má velmi dobré materiální zázemí. Součástí vybavení jsou základní dětské hudební nástroje a varhany.

Zahrada svým nedostatečným vybavením (hřiště s betonovým povrchem, nefunkční brouzdaliště, dvě houpačky) nevytváří podmínky pro rekreační pobyt dětí.

Ošacení, obutí a lůžkoviny jsou umístěny v ložnicích dětí, na chodbách a ve skladech. Vybavení úložnými prostory (skříně, police, skříňky) jsou nedostačující. Velmi dobrá úroveň oblečení je srovnatelná se standardem běžných rodin.

Prostor pro kuřáky (zaměstnance) není vyhrazen, ke kouření bylo v průběhu inspekce využito skladu prádla. Bezpečnost dětí je zajištěna uzamykatelnými okny. Některá okna v přízemí a dosažitelná vstupem ze střechy spojovací chodby jsou opatřena mřížemi. Zahrada je oplocena.

Cvičný byt, který je odloučeným pracovištěm dětského domova, je třípokojový (obývací pokoj, dvě ložnice, kuchyně, zrekonstruované sociální zázemí). Jeho velikost neposkytuje sedmi ubytovaným dětem dostatek potřebného soukromí. Zařízení obývacího pokoje odpovídá běžným rodinným typům (obývací stěna, sedací souprava, elektronika). Ložnice jsou vybaveny spoře (válendy, skříně) a pohyb v těchto místnostech je omezen. Stávající úložné prostory jsou nedostačující. Vybavení kuchyně a jídelního koutu je funkční, poskytuje dětem možnost zapojit se do chodu domácnosti a umožňuje uplatnění rodinné výchovy (příprava stravy, péče o osobní věci, pračka, žehlička aj.).

Využití materiálních zdrojů je sledováno kontrolní činností. Plánovaná rekonstrukce zařízení (leden 2004) je důkazem zájmu zlepšit stav materiálně-technických podmínek dětského domova. Koncepční návrhy rozvoje školského zařízení zpracované v roce 2000 se zabývají touto problematikou a jsou plněny. Plánování v oblasti materiálně-technického zázemí je funkční.

Materiálně-technické zabezpečení výchovně-vzdělávací činnosti je průběžně doplňováno návrhy a realizací grantů a projektů, na jejichž přípravě se podílejí vedoucí pracovníci dětského domova. Např. v roce 2001 byl realizován projekt „Cvičný byt“ (Prevence kriminality, Město Chomutov), v roce 2002 projekt „Relaxační a psychoterapeutická místnost“ (Prevence kriminality, Město Chomutov), v roce 2003 projekty „Rekreační pobyt dětí z DD v době prázdnin“, „Keramická pec“, „Cvičná kuchyňka“ a další.

Materiálně-technické podmínky mají dobrou úroveň. Situace je momentálně ztížena nadcházející rekonstrukcí budov a vyřazením jedné z budov z provozu.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM K ÚČELU A PŮSOBNOSTI ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Výchovně-vzdělávací činnost školského zařízení

V průběhu přímého pozorování činnosti dětí, vychovatelů a dalších zaměstnanců dětského domova a rovněž tak při studiu dokumentace vedené v dětském domově nebylo zjištěno porušení základního práva dětí na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o dětských právech a základních svobodách.

S ohledem na práva dětí jsou vytvářeny další dokumenty sloužící k zabezpečení výchovně-vzdělávacího procesu.

Kontrolovaná povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh výchovy a vzdělávání. Osobní dokumentace dětí je vedena pečlivě a přehledně, obsahuje záznamy o stavu dětí vedených odbornými pracovníky spádového diagnostického ústavu a pedagogickými pracovníky dětského domova. Součástí osobní dokumentace dětí jsou rovněž programy rozvoje osobnosti dětí, které jsou průběžně naplňovány a vyhodnocovány.

Formálním nedostatkem povinné dokumentace je užívání termínů, které neodpovídají současné terminologii (svěřenci, výchovná skupina apod.).

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu respektuje psychohygienické požadavky dětí. Je vytvářen dostatečný časový prostor pro relaxační a rekreační aktivity. Děti mají možnost realizovat vlastní volnočasové činnosti, a to ve vztahu k jejich individuálním schopnostem. Délka nočního klidu odpovídá věkovým kategoriím umístěných dětí.

Informační systém vůči dětem a osobám odpovědným za výchovu je funkční.

Sebeevaluace dětského domova není prováděna systematickou formou. Určitým prvkem vhodných sebehodnotících snah je provedení anonymní ankety mezi dětmi, která byla zaměřena na hodnocení činností, vztahů mezi dětmi a dospělými a mezi dětmi navzájem. Na základě analýzy této ankety lze vyvodit závěr, že v průběhu výchovně-vzdělávacího procesu jsou průběžně naplňovány cíle vytyčené vedením dětského domova (vytvoření příznivého klimatu, příprava dětí na budoucí samostatný život, zlepšení materiálních podmínek).

Ze zápisů z pravidelných prověrek provedených státní zástupkyní okresního státního zastupitelství v Chomutově vyplývá, že ve školském zařízení jsou děti umístěny v souladu s právními předpisy. Státní zástupkyně rovněž shledala, že vnitřní řád je vypracován v souladu s příslušným právním předpisem, neshledala porušení právních předpisů

v souvislosti s právy a povinnostmi dětí a v rovněž tak v souvislosti s právy a povinnostmi danými zákonem řediteli dětského domova.

Průběh výchovně-vzdělávacích činností školského zařízení

V průběhu inspekční činnosti bylo realizováno v různou denní dobu přímé pozorování činností dětí, vychovatelů a dalších zaměstnanců školského zařízení. Proběhly neformální rozhovory a besedy s dětmi, byla sledována spontánnost reakcí dětí, jejich sociálních kompetencí, interakce a komunikace mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a dospělými. Byla rovněž analyzována dokumentace vedená v dětském domově.

Na základě uskutečnění výše uvedených metod a forem inspekční činnosti bylo zjištěno, že práva dětí jsou v praxi dodržována vyjma následujících oblastí:

- ukládaná opatření ve výchově nejsou vždy v souladu s příslušným právním předpisem,
- v rozhovorech děti připouštěly skutečnost, že za věci, které zničí či ztratí, musí poskytnout náhradu ze svého kapesného (oblečení, učební potřeby a pomůcky apod.). Doklad o této skutečnosti však v oficiálních dokumentech dětského domova nebyl nalezen, *Vnitřní řád* tento postup umožňuje.

Dětský domov vytváří podmínky podporující sebedůvěru dětí, rozvíjející citovou stránku jejich osobnosti a umožňující aktivní účast dětí ve společnosti. Nebylo zjištěno zacházení s dětmi jiným způsobem než v zájmu plného a harmonického rozvoje jejich osobnosti s ohledem na jejich věk. Určitou výjimku tvoří činnost rodinné skupiny, v níž jsou umístěny děti předškolního věku (viz dále).

Vnitřní řád není zpracován v podobě odpovídající věkovým kategoriím umístěných dětí a jejich mentální vyspělosti. Uvedený dokument je zveřejněn (visí na nástěnkách v prostorách jednotlivých rodinných skupin). Vzhledem ke skutečnosti, že kapitola věnovaná právům a povinnostem dětí má výrazně restriktivní charakter a práva dětí jsou v ní uvedena pouze v neúplném výčtu, nelze konstatovat, že děti byly prokazatelným způsobem se svými právy seznámeny.

Vedení dětského domova má zpracovány *Koncepční záměry*, a to především v oblasti zajištění materiálně-technických podmínek pro přechod organizace provozu dětského domova z internátního na rodinný typ.

Činnost školského zařízení vychází z *Plánu práce dětského domova*, který stanoví hlavní úkoly pro období stávajícího školního roku, podrobně je rozpracovává a stanovuje prostředky k dosažení vytýčených cílů. V dokumentu jsou uvedeny termíny plnění, dále jsou určeni pracovníci odpovědní za splnění úkolů i vedoucí pracovníci zodpovídající za kontrolu splnění úkolů.

Týdenní programy výchovně-vzdělávací práce jsou vytvářeny v souladu hlavními cíli dětského domova, vyplývá z nich respektování individuálních potřeb dětí. Sledované činnosti byly realizovány s ohledem na stanovené cíle dětského domova.

Vybavení a uspořádání prostor vzhledem k cílům výchovně-vzdělávací činnosti je v současné době nevyhovující (viz kapitola Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem k účelu a působnosti školského zařízení). Využívání pomůcek, literatury, audiovizuální techniky a sportovního vybavení je omezeno ztíženými podmínkami, vychovatelé při své práci využívají všech dostupných zdrojů.

Probíhajícími změnami a očekávanou rekonstrukcí je rovněž negativně ovlivněna psychohygiena výchovně-vzdělávacích činností. V prostorách rodinných skupin, kterých se dotklo vyklizení jedné z budov, se jedná především o oblast podnětnosti a estetičnosti prostředí. Možnosti pro relaxaci dětí jsou v uvedených skupinách omezené. Prostory určené

pro činnost dětí předškolního věku a ve „cvičném bytě“ plní v rámci daných možností funkci výchovy prostředím.

Hodnotící systém, jehož pravidla nejsou striktně deklarována a který vychází z individuálních potřeb a schopností dětí, je akceptován dětmi i vychovateli. V průběhu výchovného působení jsou stimulovány a posilovány autoregulační a sebereflexivní procesy, které přispívají k výchově k odpovědnosti za sebe sama, učí děti formulovat vlastní názor a prosadit a obhájit oprávněný zájem.

Pracovníci dětského domova věnují odpovídající pozornost motivaci dětí k dobrým školním výsledkům a k získání uceleného vzdělání ve vztahu k jejich schopnostem. V době inspekce pobývalo v dětském domově jedno dítě po ukončení ústavní výchovy, které se připravovalo na budoucí povolání. V souladu s právními předpisy s ním byla sepsána smlouva o podmínkách dalšího setrvání v dětském domově.

Pravidla jednání v rámci činnosti dětského domova určuje *Vnitřní řád* a společenské normy. Tato pravidla jsou známa dětem i pracovníkům. V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno jejich závažné porušování, jsou akceptována a respektována.

Vztahy mezi vychovateli a dětmi byly do značné míry založeny na vzájemné úctě a dobrém, důvěrném a uvolněném vztahu. Mezi dětmi a pracovníky dětského domova nebyly pozorovány náznaky hostilních vztahů. Autorita vychovatelů vyplývala z jejich osobního pozitivního přístupu k dětem.

Osobnost dětí byla uznávána. Pedagogičtí pracovníci vytvářeli prostor pro vyjádření jejich vlastního názoru, dbali na rozvoj komunikativních dovedností.

Pedagogové působili na děti vlastním příkladem, úroveň jejich vystupování a chování byla v souladu s požadavky na osobnost vychovatele dětského domova. Využívali demokratický styl práce s dětmi, měli s nimi přiměřeně důvěrný kontakt, reagovali na jejich podněty a vytvářeli komunikativní atmosféru v rodinných skupinách. Vztah k dětem ze strany pedagogických pracovníků byl shledán jako osobní s prvky vřelého kontaktu.

Individuální přístup byl nedílnou součástí výchovného působení, vychovatelé řešili problémové situace většinou s využitím pedagogického taktu. Byli pohotoví, k práci přistupovali tvořivým způsobem. Jejich jazykový projev byl srozumitelný a respektoval specifické věkové a osobní zvláštnosti dětí.

Samostatnou skupinu tvoří 9 dětí předškolního věku (z tohoto počtu jsou v současné době 2 děti v tzv. předpěstounské péči). V průběhu inspekce bylo přítomno 7 dětí ve věkovém rozpětí 3 - 6 let. Provedenou hospitací bylo zjištěno, že stanovený režim dne této skupiny vychází z praxe mateřských škol. Organizace života dětí v zařízení je tomuto režimu podřízena a upřednostňuje manipulační vedení dětí. Spontánní a řízené činnosti jsou zaměřeny na hru, rozvoj rozumových vědomostí, hudební a výtvarné aktivity, dramatickou činnost a motivační pohybové aktivity. Forma provozovaného „dopoledního zaměstnání“ potlačovala možnost osobnostního rozvoje dětí, provozované činnosti nevytvářely dostatek prostoru pro jejich samostatnost. Vychovatelka (nemá kvalifikaci učitelky mateřské školy) projevovala však vůči dětem značnou míru empatie, vstřícnosti a přátelství. V průběhu řízených činností využila i prvků tvořivé dramatiky. Děti k ní přistupovaly s důvěrou. Na přímou výchovnou práci s dětmi se vychovatelka připravuje prostřednictvím vzdělávacích plánů. Ty jsou obsahem zaměřeny na výchovné složky.

Děti předškolního věku nenavštěvují žádnou z městských mateřských škol. Celodenní pobyt v zařízení, kde současně i žijí (stejně prostředí, stejní kamarádi, stejné tety), jim neposkytuje možnost navazovat sociální vztahy s ostatními vrstevníky, kontakt s jinými dospělými osobami, neposkytuje jim možnost přirozené komunikace s okolním světem, oslabuje jejich

možnosti pro sebezdokonalování, pro všestranný přirozený rozvoj jejich osobnosti a tím i bezproblémové zařazení v budoucím životě.

V roce 2001 realizoval dětský domov projekt „cvičný byt“, na jehož financování se podílelo město Chomutov a mimorozpočtové zdroje dětského domova. Cvičný byt byl zařazen jako detašované pracoviště dětského domova, nachází se v sídlištní zástavbě města. V tomto bytě sídlí jedna rodinná skupina, v níž pracují dva denní vychovatelé (muž a žena) a dvě pomocné vychovatelky. Činnost skupiny je zaměřena především na sebeobslužné činnosti, veškeré práce spojené s chodem skupiny zajišťují vychovatelé spolu s dětmi. Všechny děti se dle daného systému služeb zapojují do činností spojených s chodem domácnosti. Aktivity dětí, tak jak jsou deklarovány ve *Vnitřním řádu*, jsou určitým způsobem omezeny (při volných vycházkách jsou zabezpečovány nákupy). Rodinná skupina je relativně samostatnou jednotkou v systému výchovného působení. Děti samy hodnotí pobyt v bytě pozitivně, cítí jako skupina více soukromí, oceňují možnost vyjadřovat se k dění a činnosti skupiny. Z řízených rozhovorů vyplynulo, že většina z nich má relativně jasnou představu o svém budoucím samostatném životě, hodlají pokračovat ve studiu i po ukončení ústavní výchovy. Z určitého pohledu lze tento projekt hodnotit jako pozitivní cestu k získání výhodnější startovací pozice pro děti odcházející do samostatného života, na straně druhé je pedagogická práce vychovatelů zcela podřízena chodu velké domácnosti.

Výchovně-vzdělávací činnost dětského domova byla v několika uplynulých letech obohacena o canisterapii, kterou prováděla proškolená členka občanského sdružení.

V září letošního roku bylo vychovatelkou v době osobního volna dětí zaznamenáno podezření z pohlavního zneužití dvou nezletilých dívek čtrnáctiletým chlapcem. Událost byla okamžitě šetřena jak pracovníky dětského domova, tak i orgány Policie ČR. Ředitel dětského domova bezprodleně informoval příslušné orgány participující na péči o děti (státní zastupitelství, orgány sociálně-právní ochrany dětí, zřizovatel, rodiče dětí). Ředitel dětského domova přijal příslušná opatření.

Děti se účastní řady mimoškolních zájmových aktivit (sportovní, estetické a další) při školách i školských zařízeních, účastní se soutěží a přehlídek pořádaných jinými institucemi, navštěvují společenské, kulturní a sportovní akce. Aplikovaný výchovný systém je tak dostatečně otevřen vnějším vlivům.

Velmi vhodným doplněním výchovně-vzdělávacího procesu je systém nakupování oděvních součástí dětem. Děti mají stanovenou částku na kalendářní rok, se kterou si hospodaří a dle potřeb a přání (za dohledu a vedení vychovatele) si nakupují potřebné šatstvo a obuv. Je tím výrazně ovlivněna příprava dětí na budoucí samostatný život (soulad potřeb, přání a možností, hospodaření s finančními prostředky, realizace nákupu apod.).

Spoluspráva není zřízena, nahrazuje ji určitým způsobem pravidelné setkávání dětí s vedoucí vychovatelkou (jednou týdně), na kterém mají děti možnost se vyjádřit ke svým problémům, jsou pořizovány neformální záznamy z těchto schůzek. Ze zápisů i z řízených rozhovorů s dětmi vyplynulo, že děti se otevřeně vyjadřují k problémům, které jsou pro ně důležité.

Výchovná činnost je v současné době negativně ovlivněna nepříznivými prostorovými podmínkami odvíjejícími se od probíhající a dále plánované rekonstrukce budov. Průběh výchovně-vzdělávacího procesu se vyznačuje eufunkčními podmínkami v oblasti interakce a komunikace, psychosociální klima působí příznivým dojmem. Vedení dětského domova důsledně dbá na rozvoj nadání a talentu dětí, na uspokojování jejich zájmů, kulturních a sociálních potřeb. Výsledky dětí při přípravě na budoucí povolání jsou relativně dobré, odpovídají jejich schopnostem a specifickým možnostem.

Realizace výchovně-vzdělávací práce podporuje osobnostní rozvoj dětí a jejich sociální kompetence. Pouze v rodinné skupině, v níž jsou umístěny děti předškolního věku, je rozvoj společenských dovedností omezen.

Průběh výchovných činností v dětském domově je hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je v souladu se zřizovací listinou.

Další aktivity dětského domova, které významně ovlivňují jeho činnost

Dětský domov má uzavřenu dohodu o spolupráci s drážďanskou institucí, týkající se obsahové a odborné výměny zkušeností v oblasti práce s dětmi a mladistvými. Spolupráce je pracovníky dětského domova hodnocena jako funkční, každoročně jsou organizovány dvě společné akce.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 21 179/2002-21 ze dne 27. 5. 2003
2. Vnitřní řád, Dětský domov, Chomutov, Čelakovského 822, příspěvková organizace, ze dne 30. 6. 2002, bez čj.
3. Rozhodnutí o nařízení provést neodkladné zabezpečovací práce schodiště vydané Městským úřadem v Chomutově – stavebním úřadem dne 8. září 2003 čj. StÚ/1525/2003-Bře
4. Zápis o odevzdání a převzetí stavby (díla) – Dětský domov Chomutov, Čelakovského č. p. 822 – zabezpečovací práce schodiště ze dne 25. 9. 2003
5. Žádost o výpůjčku odeslaná ředitelem dětského domova na adresu Vojenské a ubytovací správy, Na Valech 76, 412 01 Litoměřice dne 26. 9. 2003
6. Nařízení ředitele č. 1/2003 ze dne 15. 9. 2003
7. Zápis o prověrce provedené dne 28. 8. 2002 v Dětském domově Chomutov státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství Chomutov čj. Zdu 103/2002-1
8. Zápis o prověrce provedené dne 16. 4. 2003 v Dětském domově Chomutov státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství Chomutov čj. Zdu 101/2003-1
9. Zápis o pravidelné prověrce provedené v Dětském domově Chomutov dne 12. 9. 2003 státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství
10. Protokol o kontrole provedené orgánem ochrany veřejného zdraví ze dne 27. 2. 2003
11. Protokol z hygienického šetření provedeného Okresní hygienickou stanicí v Chomutově dne 12. 2. 2002
12. Koncepce Dětského domova Chomutov – 2002/2003, nedatováno, bez čj., podepsáno ředitelem dětského domova

- 13.Charakteristika Dětského domova Chomutov s koncepčními návrhy na rozvoj dětského domova ze dne 1. 9. 2001, bez čj., podepsáno ředitelem dětského domova
- 14.Minimální program prevence sociálně-patologických jevů, školní rok 2002/2003, nedatováno, bez čj., nepodepsáno ředitelem dětského domova, podepsáno vychovatelkou dětského domova
- 15.Smlouva o poskytování canisterapeutických služeb ze dne 15. 2. 2002
- 16.Dohoda o spolupráci mezi Dětským domovem Chomutov a Svazem institucí Drážďany ze dne 20. 11. 2001
- 17.Rozsah přímé výchovné činnosti ředitele a vedoucí vychovatelky ze dne 3. 9. 2001
- 18.Rozsah přímé výchovné činnosti ředitele a vedoucí vychovatelky ze dne 1. 9. 2003
- 19.Seznam dětí – variabilní symboly, nedatováno, bez čj.
- 20.Rozdělení dětí na skupinách ke dni 4. 9. 2003, nedatováno, bez čj.
- 21.Seznam rodných čísel dětí, nedatováno, bez čj.
- 22.Rozpis služeb vychovatelů v měsících září – prosinec 2002, leden – září 2003
- 23.Plán práce dětského domova – školní rok 2003/2004, nedatováno, bez čj.
- 24.Deník 1., 2. a 5.výchovné skupiny a výchovné skupiny „cvičný byt“ pro školní rok 2003/2004
- 25.Týdenní plán práce skupiny „cvičný byt“ ve školním roce 2003/2004
26. Osobní dokumentace dětí ve školním roce 2003/2004 – náhodný výběr
- 27.Výchovná opatření při výkyvech chování ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004, rodinná skupina „cvičný byt“
- 28.List samostatných vycházek skupiny „cvičný byt“ ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
- 29.Program rozvoje osobnosti dětí 1., 2. a 5. výchovné skupiny vedené ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
- 30.Evidence kapesného 1., 2. a 5. výchovné skupiny ve školním roce 2003/2004
- 31.Zápisy z hovorů s dětmi ve školním roce 2003/2004
- 32.Doklady o ukončeném vzdělání pracovníků s osobními čísly 7555, 7958, 9815, 7960, 7554, 7533, 7435, 7612 (toto je ten nekvalifikovaný), 8461, 7611, 7609, 7549, 5865, 7614, 7547
- 33.Výroční zpráva za školní rok 2002/03, nedatováno, bez čj.
- 34.Jednací protokol
- 35.Kniha úředních návštěv
- 36.Kniha ostatních návštěv
- 37.Organizační řád, provozní řád, organizační schéma, organizační uspořádání chodu DD
- 38.Plán pedagogických porad, zápisy pedagogických, pracovních porad, zápisy z průběhu metodických sdružení ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004
- 39.Dlouhodobé koncepční návrhy na rozvoj dětského domova zpracované v roce 2000
- 40.Plán kontrolní činnosti na školní rok 2003 - 2004, zápisy o provedení a kontrolní listy
- 41.Příkaz ředitele č. 1/2003 (povinnosti a kompetence zaměstnanců)
- 42.Vzdělávací plán, přehled záznamů o průběhu výchovně-vzdělávací činnosti (skupina dětí předškolního věku)
- 43.Realizované projekty a dotace na projekty za rok 2001, 2002, 2003, nedatováno, bez čj.
- 44.Stanovy zájmového sdružení „Přátelé Dětského domova Chomutov“, nedatováno, bez čj.

45. Záznam ze školní inspekce provedené v Dětském domově, Chomutov, Čelakovského 822 ve dnech 6. – 9. října 2003, ze dne 8. října 2003
46. Podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem dětského domova
47. Protokol o kontrole provedené Českou školní inspekcí čj. 061 45/2003-698 ze dne 18. dubna 2003
48. Inspekční zpráva čj. 066 224/98-4020 ze dne 1. 4. 1998

ZÁVĚR

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují téměř všichni pedagogové, tato skutečnost příznivě ovlivňuje kvalitu výchovných činností. Práce ředitele dětského domova v oblasti zkvalitňování personálních podmínek výchovy (kvalifikovanost vychovatelů, zastoupení mužského faktoru ve výchovných činnostech), v oblasti vedení zaměstnanců a na úseku organizace provozu je promyšlená a efektivní.

Dětský domov zajišťuje dostatek materiálně-technického vybavení pro realizaci výchovných cílů. Výchovná činnost je však v současné době negativně ovlivněna nepříznivými prostorovými podmínkami, které souvisejí s probíhajícími stavebními pracemi v jedné z budov dětského domova a s další plánovanou rekonstrukcí.

Výchovně-vzdělávací program dětského domova je stanoven, koresponduje s typem zařízení a se složením kolektivu dětí. Aplikovaný systém se jeví jako bezpečný a stimulující, pracovníci dětského domova vytvářejí příznivé a otevřené sociální klima.

Vychovatelé sledují při své činnosti výchovné cíle. Používané výchovné metody jsou dostatečně pestré, průběžně jsou naplňovány jednotlivé aspekty z výchovně-vzdělávacího programu. Činnost pedagogů probíhá plánovitě a systematicky. Dohodnutá pravidla jednání jsou známá, akceptovaná a respektovaná. Hodnotící postoje dětí, jejich právní vědomí a schopnost formulovat názory a přání odpovídají věkové kategorii a úrovni jejich postižení. Vedení školského zařízení vytváří širokou nabídku individuální volby dalších vzdělávacích a výchovných aktivit v rámci dětského domova i mimo ně. Tím je schopno uspokojovat specifické potřeby dětí.

Osobnost dětí je rozvíjena. Přípravě na vyučování a motivaci k ucelenému vzdělání je věnována náležitá pozornost. Prvky rodinné výchovy jsou uplatňovány v rozsahu, který umožňuje stávající systém výchovně-vzdělávací činnosti.

Informační systém je ve vztahu k dětem, pracovníkům zařízení i osobám odpovědným za výchovu funkční, odpovídá velikosti zařízení, předávání informací uvnitř dětského domova je operativní a nezkrácené.

Od poslední inspekce provedené v roce 1998 došlo ke změně ve funkci ředitele dětského domova. V uvedené době bylo zkvalitněno odborné a pedagogické řízení, byly odstraněny nedostatky ve vedení povinné dokumentace a v rámci obměny pedagogického personálu byli získáni vychovatelé – muži, kteří pozitivním způsobem ovlivňují vytváření prostoru pro identifikaci dětí a konfrontaci s mužským vzorem.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Olga Talášková	Olga Talášková v. r.
Člen týmu	Hana Fenclová	Hana Fenclová v. r.

V Náchodě dne 12. ledna 2004

Datum a podpis ředitele školského zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. ledna 2004

Razítko

Ředitel školského zařízení

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Bc. Jan Neumann	Jan Neumann v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Raisova 1816, 547 01 Náchod. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	27. ledna 2004	i3-1011/03-5060

Připomínky ředitele školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.